

ПЕРШИЙ ПИСЬМЕННИК САРНЕНЩИНИ

П'є з Горині воду золота веселка,
І роса на свіжих травах виграє.
Є на світі гарні села,
А для мене найдорожче - то моє.
Є міста, країни і столиці,
Де мене там ще ніколи не було,
Та чогось тут, дома, часто сниться
Мій Кричильськ, старе моє село.
Пам'ятаю я своє дитинство досі,
І кохання в серці перший ніжний щем.
Ті тополі і берізки русокосі,
І солодкі поцілунки під дощем. По стежинах, де недавно ми ходили,
Йшли до щастя чи вертали від біди,
Наші діти, діти там лишили,
Для своїх дітей уже свої сліди.

Роки...Роки...

Вони летять, як осінні листя від сильного вітру. Із плином літ непомітно пролітає і життя, що наповнене різними життєвими ситуаціями, життя, в якому знаходимо і втрачаємо друзів і колег. Як часто, а найчастіше саме після втрати близьких, друзів, колег задумуємось над тим, ким були для нас ці люди, яке значення вони мали для сім'ї, для колективу, для суспільства.

Мені випала честь - не тільки знати, а й довгі роки працювати з легендою Полісся —Леонідом Кулішем, який був для односельців талановитим вчителем, поетом-гумористом, мудрим порадиником у най безвихідніших ситуаціях. Він був живим поетом, душею педагогічного колективу Кричильської ЗОШ, в якій розпочав свою педагогічну діяльність, якій присвятив своє життя.

У кожного є своя «вербова колиска» — та земля, на якій народився, яка владно увійшла в долю. Такою землею для Леоніда Куліша було його старовинне село Кричильськ, що простяглося уздовж лівого берега тихоплинної Горині. Тут, у далекі військові роки 1942-го, він народився, тут пішов у сільську школу, тут почалися перші трудові будні піонервожатим у десятирічці, звідси він поїхав на навчання в Луцький педінститут. Сюди і повернувся - вчителем історії у 1968-му. Здається, учора це лишень було, а вже промайнули десятиліття, спливли, як човни по Горині. Щось, мабуть, у нашій крові є таке, що змушує вертати в отчий край, коли не вабить оте міське життя, а кличе рідна земля, де могили батьків та дідів, де коріння роду нашого. Батько Леоніда був чоловіком неабиякого хисту, чутливого і доброго серця. Саме під впливом батька почав писати Леонід Куліш. Перші поезії присвятив рідному селу, Поліссю, юнацькому кохання, Батьківщині. І скільки то було радості, коли деякі з них з'явилися на сторінках районки. Згодом у його віршах все більше і більше відчувався «подих» народної поезії рідного поліського краю. Як і батько, він звертався до сатири і гумору. Його смішинки, байки та гуморески все частіше з'являлися на сторінка районної та обласної періодики. Прийшло справжнє визнання: поетові смішинки друкують журнали «Перець» та «Крокодил», окремі твори вміщуються в колективних збірках «Пісня та праця», «Веселий ярмарок».

З роками тематика поезій молодого поета ширшає. Все частіше Леонід Куліш починає писати для дітей. Поезії його дитячої тематики постійно передавала літературна редакція української радіомовної компанії, вони з'являлись на сторінках дитячих журналів. Окремими виданнями вийшли книги для дітей «Горобці про літо

мріють» (1990), «Як горобчик рахував» (1990), «Дівонька - круглая голівонька» (1991), «Чого мовчала мишка» (1991), «Тридцять три сороки» (1992), «Гумористичне намисто» (1992), «Кіт чекає на обід» (1993). Книги поета були помічені і він став членом Спілки письменників України і, до речі, першим письменником на Сарненщині. Письменницька діяльність Леоніда Куліша була надзвичайно активною, плідною та різноплановою.

До всього - він був прекрасним краєзнавцем. Для нього завжди були небайдужі доля рідної землі, красуні Горині, навколишніх лісів та лугов. Легенди Леоніда Куліша неможливо забути. Це історії рідного краю - «Синій вир», «Мшані кладки», «Погоня», «Турово», «Русявка», «Дівочий брід».

В останні роки життя у своїх поезіях Леонід Куліш все частіше звертався до християнської теми. Його дитячі вірші «Я люблю Ісуса», «До храму», «Великдень» виховують духовні християнські цінності у юних душах, вчать добру, любові до Бога та людей.

Протягом творчої діяльності Леоніда Куліша видано двадцять шість збірок його творів. Він був лауреатом премії ім. Володимира Коцюбинського, журналу «Перець», Всеукраїнського фестивалю гумору і сатири, дипломантом Всеукраїнського конкурсу «Байка-2001», нагороджений - ювілейною медаллю до 100-річчя з дня народження Леніна.

Вірші поета перекладені російською, білоруською, казахською, молдавською, словацькою мовами

31968 року і до останнього дня Леонід Зіновійович навчав історії та правознавства учнів Кричильської школи. Його вихованці сприймали вчителя як людину з гумором, іноді досить гострим, завжди прислухались до його порад і безмежно шанували. А він завжди вмів знайти спільну мову з кожним, і гумор його був настільки дотепним, що дозволяв переоцінити і свої вчинки, і відношення до життя.

Леонід Куліш був почесним гостем, учасником виховних заходів, відкритих уроків фактично всіх навчальних закладів Сарненського району. Помер Леонід Зіновійович 27 квітня 2007 року, проводячи відкритий урок в одному із сіл Житомирської області. Другого травня йому б виповнилось 65. Поховали відомого письменника у рідному селі Кричильськ Сарненського району, де жив і творив усе своє життя, де надійною опорою та радістю життя були дружина Галина та сини - Анатолій і Микола.

Нині педагогічний колектив Кричильської ЗОШ клопоче над питанням встановлення меморіальної дошки на приміщенні школи та присвоєння навчальному закладу імені поета, а також перейменування вулиці, на якій жив, на вулицю Куліша.

То хто ж він був — Леонід Куліш? Поет-гуморист, пісняр, автор дитячих віршів, рецензент, публіцист...А для нас, людей, які знали його особисто, - інтелігентний, талановитий та працюючий чоловік, якого не затягнула трясовина сільських буднів. Із повсякдення він черпав насагу для своїх творів, пробуджував добро у душах малечі та дорослих, некрікливим словом учив любити свій край, свій народ, свою Батьківщину.